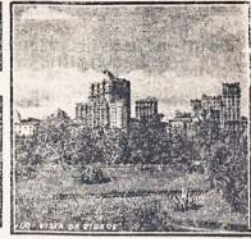

LIETUVIS

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764,
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 20\$000 pusei metu 10\$000. Atsk. numeris 300 reis.

Redaguoja
St. Vancevicius

6-ti METAI.

SÃO PAULO, 1934 m. Rugpjūčio - Agosto mėn. 11 d.

NR. 13 (292)

Kuriais tikslais rašoma?

Kai mūsų laikraštis paskelbė naują pilietybės įstatymą, daugis pamatė tame paskelbime „provokaciją“?!

Niekas nesugebėjo paties reikalo rimtai pasvarstyti, bet susigrėbė nujų būdų neišpaaišyti. Komunistų tapo naujais mūšikais puola Konsulatą patis, ir kitus ragina pavartoti smurtą, nes naujas įstatymas įpareigoja Konsulatą registruoti faktus ir asmenis, kurie savo eklektu žemiau Lietuvos pilietybę vardą užsieniuiose.

Kam — kam, tik ne komunistų karvutei tektų nuirti, nes komunistas savo tevynei nepripažįsta, jis taiko su ve visos žmonijos nuriu, tad jam neturėtų rūpėti ar iš jo kas atias turėtų pilietybę, ar ne. Pagalios, kodėl klauva Konsulatui o ne patis įstatymas, jogu jis ir būtų kam nemalonus?

Nuosėkilai galvojančiam žmogui tas aišku savaime, durneliams niekad neišaiškinsi.

Vienas tačiau dalykas musis lyg ir keistokai atrodo: uokininkų pioriail tapo atsakėsi, lyg ir pradeda vengti burnojam, lyg patys kaltės žodžiais paspri go, ne esispando komunistiniu žargonu.

Nemanykit tačiau kad uokininkai būtų tuo pasidare kultūringesni. Anaiptol, ne! Jie (o ne kas kitas) tebevartoją provokacijas ir melą, jie vien tuo tik ir vorčiasi, kad šmeižtus fabrikuoją, čiuplia iš piršto nebūtus ir nesamus dalykus.

Rašydami apie pašalpas, kurias nesena Konsulatui išdalino beduinau siems žmonėms, kurių vardai ir adresas buvo viešai paskelbti ir nurodyta kiek kas tuo pašalpos yra ga. es, pačiu tiekiausiai būdu tvirtina, kad buvo sios fiktyvių būdu fiksuojamos sumos, kurias (suprask) pasisavinio tie, per kurių rankas U. L. R. D jos aukos buvo išdalijos.

Kur argumentai, kur sąžinė ir pa dorumas, jei jie nori kad juos kiti ne laikytų svetimo vardo pikčiausiais tiek šiais — plėšikais!

Tai gi, ne uokininkams tenka raudų giesnė giedoti, kad juos kas „melžia ar provokuoja, nes jų žmonės yra žemesnės moralės už pikčiausius niekadarius.

Arba vėl. Iš peties kartoja Čemarkos „argumentus prieš konsulą“, kad, girdi, šis nevidonas jau prisivogė čia būdamas milijoną... Kodėl, pone liai, tik milijoną? kodėl ne du, ne tris?... Vadinasi, ir meluodami susisar matijot daugiau parašyt, o ir parašę taip, kaip parašėt, kokius-gi turite jo dyumus? Bet jums juk ne įrodymai rūpi: jums svarbu prisidėti prie tų durnelių — komunistų, kurie stūdo buržuams nusukti sprandus, „pagrabit nagrablenoje“, gai ne taip?

Uokininkams rūpi visus kitus pa

rodyti tamsiajai mibiui išmorzintos, apspindytis, apšmeižius, išprovokuotus.

Tikslas, aišku, yra, juk be tikslo to nedaryti. Mes dedamėi atsėstą Čemarkų — Duktų korias: žiurėkit, vyrat — moterys, São Paulo kokius niekšus jus laikote savo šalies atstovais; nematote ar matyti nemorite kaip padūrūs, išmintingi ir teisingi žmonės sėdi ir dirba juoda darba visų gerbiamėji, visų mylimėji ponai Kostas Uekus, Antanas Duktus, Peleksiukas ir Polonija Čemarka.

Žiurėkit, sakau, žiurėkit, bet nematot-?! AK tu, Viešpatie, koks tas norodas tamsis ir kvailas: savo geriausių ir mylimiausių „draugų“ taip, turbut, niekad ir nepamatys! Amen.

LIETUVOJE

Sugundyta dirbti pinigūs — prađr bo.

Iš provincijos Kaunan atvykusi M-nė sutiko pažįstama kaunėškį Drapnikovą, kuris jai pasiūlė gerą uždarytį dirbant pinigūs. Gyrėsi, kad jis esąs toje srityje specas ir M-ng galis piliuti kompanijon. Metai ir kai kuriems frankiams pirkti iš M-nės išvilio jo apie 400 litų ir sakė, kad po poros dienų pradės pinigūs gaminti. Praėjus sutartam laikui Drapnikovas pinigų ne gamino, jokių pinigams gaminti frankų jai nerodė. Moteris „specialistą“ įtare norint ją apgauti. Pareikalavo gražinti, duotus pinigūs, pareikidama, kad ji nuo to biznio atsiskanti, bet „specialistas“ pinigų negrąžino. M-nai nieko kito neliko kaip pranešti policijai. Pagal tą pranešimą Drapnikovas areštuotas.

Vengrų delegacija lankėsi pas Valtybės Prezidentą.

Liepos 11 d. į Kauną atvyko Lietuvos generalinio konsulo Budapešte

Vitez Pesthy Müller vadovaujama sekančio sąstato ekonominė delegacija: mašinių fabrikantas p. Katay Erno, Vengrijos centr. statistikos biuro atstovas Dan Janos liug fabrikantas Ducker Odön, mechanikas dipl. architekt, Sennyel Jozsef, ir Dr. de Csiky Jano.

Delegacija turi tikslą susipažinti su Lietuvos gamyba, prekių savybėmis, iširti prekybinių santykiu tarp Lietuvos ir Vengrijos plėtimo galimumus bei sąlygas. Lietuvoje išbuvo kelias tvenas. Lankėsi taip pat Klaipėdoje susipažinti su tenykčiais jaunomis. Liepos 12 d. delegacią apžiūrėjo Mais to juones ir turėjo pas kalbėjimą su atitinkamais asmenimis liug eksperto reikalu. Taip pat lankėsi Lietūkyje ir Plenocentre.

Delegacijos branduolys, priešakyje su konsulu Vitez Pesthy Müller lankėsi pas Vaistybos Prezidentą.

Kariniai aukojai Vilniaus bėdaujantiems šelpti.

Trečio artilerijos pulko kariai, kiek leidžia kario išteklius, aukoją bėdaujantiems broliams vilniečiams šelpti. To pulko karininkai praukėjo 447 lt., liktiniai puskarininkai ir civiliniai tarnautojai — 156 lt. ir visi kiti pulko kareiviai — 123,40 lt. Kai kurie būti nos turnyos kareiviai pasidėjo auko ti Vilniaus krašto bėdaujantiems šelpti net iki 1 lt. iš gautamos kareivio algos, kol bus karuomenėje.

Arbatėlė Orione.

Liepos 12 d. anglų laivo „Oriono“ kapitonas de Renouf ir igulos karininkai suruoė kreiseryje arbatėlę. Į arbatėlę atvyko Klaipdos krašto gubernatorius, dr. Navakas, iš Palangos atvykusi p. Tūbelienė, Klaipėdos igulos viršininkas, pulk. Lanskrounskis, uosto direktijos pirmininkas, inf. Silžys, komendantas, pulk. Liormonas, direktoriaus nariai, vyr. Klaipėdos burnistras Simonaitis, įstajų viršininkai, visuome nes veikėjai spaudos atstovai. Svečiai buvo nuosirdžiai vaišinami laivo igulos karininkų salionuose. Ant laivo denio įvyko šokiai, grojant igulos orkestrui. Laivo karininkai supažindino svečius su kreiserio įrengimu.

Baigiama kūno kultūros rūmų statyba.

Pernai vasarą pradėti statyti Kūno kultūros rūmai Vytauto Didžiojo kalno ažuolyne jau baigiami. Statyba galutinai manoma baigti rugpjūčio mėnesį. Dabar atliekami paskutiniai darbai: išorinis nutaškymas, baigiamas sudėti antrame aukšte grindys ir didžiojoje salėje.

Italai lanko Lietuvą.

Į Kauną atvyko trys italų fašistų organizacijos nariai: inf. Vincenzo Leuzzi, Giovanni Lucente ir Roberto Chig noli. Jie pirmiausia atsilankė pas lietuvių tautines jaunomenes Jaunosios Lietuvos s-gos vadovybę, užsi nų reikių ministerijoje ir Italų pasiuntinybėje. Svečiai, Jaunosios Lietuvos s-gos centro valdybos narių tydimi, liepos 12 aplankė Kūno kultūros rūmų direktorių, apžiūrėjo Kauno apylinkes. Buvo nuvykę į Pajausį, apžiūrėjo Čiurlionies galeriją, Karo muziejų ir vakare dalyvavo Karo muziejaus vėlavos nuleidimo iškilnėse. Liepos 13 d. jie išvažiavo į Dotnuvą apžiūrėjo žemės ūkio akademijos, o iš ten vykę į rienus ir Birštoną. Jie aomis mūsų kraštu, ūkiu, jaunomenės organizacijomis ir kt.

Laukiama didelės švedų ekskursijos.

Nuolatinio Lietuvos Švedijos laivų susisiekimo linijos laivu Marienholm atvyko į Klaipėdą 48 švedų turistai. Jie susipažino su miestu ir apylinkė. Netrukus žada į Klaipėdą tuo pačiu laivu atvykti gausti, apie 225 keleivių, švedų ekskursija.

Korespondencija turi būti slintinė jama lietuviškais vietų vardais.

Klaipėdos pašto įstaiga paskelbė, kad visa siunčiama į Did. Lietuvą korespondencija turi būti adresuojama lietuviškais miestu arba vietų pavadinimais. Be to, nurodoma, kad einant tarptautinės pašto konvencijos nuostatais, turi būti adresuojama taip, kaip nurodyta tarptautinėje pašto ir telegrafo nomenklatūroje, kuri yra kiekvienoje pašto įstaigoje arba agentūroje. Nepilnai, arba neteisingai adresuojama korespondencija bus grąžinama siuntėjams, kaip tatal daro ir kitos vaistybės.

AR JAU ATNAUJINAI PRENUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENVIU!

CASAS PERNAMBUCANAS
FLANELLA NE BLUNKA

Justij nužudė hitlerininkas už 10.000 litų.

Lietuvos teismų prokuratūra galutinai nustatė, kad Justij, buv. CSA narys, nužudė Neumanno partijos žmonės politinius išrokovinius. Vyriausioji Jesučio nužudymo kaltininkai ir dalyviai yra sutauti ir prisipažinę tą darbą įvykdė. Jų pavardės tuo tarpu negali būti paskelbtos, dar galutinai nebaigtos bylos dėliai. Kaltininkų prisipažinimų, jie Jesučio nužudymą įvykdė už pinigų, gautus iš užsienių. Pačių nusikalčių telių prisipažinimais, jau dabar nustatyta, kad jie gavo per 10.000 litų. Kai kurie kiti kaltininkai yra pasišalinę iš Lietuvos.

Nuo karščio padvėsė 5 karvės.

Vašakėnų dvaro pievose (Panovėžio ap., Troškūnų val.) dėl nepaprastos kaitros pradėjo sirti gyvulių banda. Vienas grynakraujis švičių veislės bulius ir 4 maišytos veislės karvės per pusvalandį išgaišo. Iškvietusias veter. gydytojas padarė skrodimą ir nustatė, kad dėl stiprių saulės spindulių gyvuliai pradėjo sirti smegenų uždegimą. Jo patarimu, likusieji susirgusiems gyvuliams galvos buvo uždėtos šilto vandeniui nuo ko gyvuliai pasveiko.

Išeis lietuviškas žodynas.

Lietuviškas žodynas, kurį ruošia prof. Balčikonis, tik dėl techninių kliūčių dar neišėjo. Tačiau viskas jau paruošta ir neuzilgo laiko jau turėsime lietuviškojo žodyno pradžią.

Praktiška komercinė mokykla.

Švietimo ministerijoje projektuama nuo ateinančių mokslo metų pradėti įsteigti praktišką komercinę mokyklą. Ši mokykla būtų Kaune.

Įvairūs Klaipėdos naujienos.

Osto leidlanžis Perkūnas ir žemė semė Jūrą gabenami į Liepoją remontuoti, nes Klaipėdos laivų dirbtuvės ne pajėgia juos ištraukti ant kranto. Uos-

tan buvo įplaukęs didysis laivas Hansastadt Dančig su 280 keleivių, pameis į Klaipėdos 53 keleivius išplaukė į Piliavą. — Estų jachta Helga, kelias dienas viešėjusi, išplaukė į Dančigą. — Kuršių kopose ir krašto miškuose buvo benykstą emiai, bet griežtai žmonėms uždraudus tuos gražius gyvūlius naikinti, jų daug prisivelsė, kad viso kopose jau yra kelti šimtai. Daugelis einių drąsūs, pripratę prie nuolat kopose esančių žmonių, leidžiasi visai arti prieiti, fotografuoti. Pavakariais, kai prisigano, ateina pajūrin, net ten kur maudosi žmonės, atsigeriti. — Rusnės evangelikų bažnyčioje nuo prieškarinių laikų dar tebėra virš vargūnų prikabinatas juodas vokiečių aras, pėsuose nagnuose laiką žemės kamuolių. Gyventojai jau viešai pradeda reikalauti, kad aras būtų nuimtas, bet kunigai erzina žmones, m.t.t. jiems tas aras svarbiau negu tikinčiųjų prisirišimas ir miestė bažnyčiai. — Kiškuose karvės atsivedė du veisulius ir abu aaga. — Mokytojos pasienio policijai sulaukė žuogų, gabenanti iš Vokietijos kontra bandą. Atėmė prekių už 2.500 litų.

Pabaltijo konferencija Kaune pasibaigė.

Liepos 7, 8 ir 9 d. Kaune buvo susirinkusi Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių atstovų konferencija. Ši konferencija buvo parengiamoji tolimesnėms konferencijoms dėl trijų Pabaltijo valstybių sąjungos sudarymo. Konferencijoje priimta susitarimų dėl bendradarbiavimo ir bendros svarbos užsienio politikos klausimų.

Konferencija atnaujins savo darbus netolimoj ateityje Taline arba Rygoje. Kauno konferencijoje dalyvavo po du Latvių ir Estų atstovus. Iš Lietuvos pasėd dalyvavo pats Užsienių reikalų ministris Lozoraitis, E. Turauskas ir sekretoriavo Dr. S. Bačkis.

Darbai tuoste.

Pastaruoju laiku smarkiai eina uostų gilinimo darbai naujame baseine, būtent 1932 metais baltus krantinų statybos darbus liko nebaigtas naujojo uosto dugnas gilinti. Žemesnė „Klaipėda“,

gilinusi naujojo uosto didesniais laivams stovėti krantinę, prie kurios dabar sustoję anglų karo laivas „Orion“ vėl pradėjo naujojo baseino gilinimo darbus. Didesniais laivams stovėti krantinę pagiinta iki 8,5 metrų.

Anglų karo laivas Klaipėdoj.

Liepos 6 d. į Lietuvos vandenį įplaukė didelis anglų karo laivas „Orion“. Laivas įplaukęs į uostą iškėlė Lietuvos vėliava. Po to saljutavo 21 patrankos šūviu. Tokiu pat saljutu atsakė Klaipėdos kariuomenės patrankos.

Anglų karo laivo kapitonas ir laivo vyresnieji karininkai buvo iškilminiai sutikti ir priimti. Anglų žarnūnais išbuvo Klaipėdoj apie 10 dienų. Per tą laiką laivo įgula Klaipėdoj rodys įvairių savo sportą. Su Klaipėdos futbolininkais žiūrinukai jau suruošė rungtynes. Svečiai pralaimėjo.

Laivo kapitonas vaišė savo kabiną priėmė, kad jų atsilankymas labai gražiai sutampa su Lietuv. karo lėktuvų kelione Londonan.

Suimtas dar vienas priešvalstybinis organizacijos vadas.

Teismo tardytojas įsakymu, šio mėn. 7 d. suimtas buvęs sasininkų organizacijos vadas Šilutės apskrityje Sezskewitz. Pastaruoju laiku jis ne tik nesiliovo vares priešvalstybinį darbą, tačiau ryžosi jį praplėsti ir telkė savo šalininkus slaptai organizacijai.

Lankėsi žymus Prancūzų politikas.

Į Kauną buvo atsilankęs ir išbuvo kelias dienas žymus Prancūzų politikas Pfeifferis. Jis apsilankė pas Lietuvos vyriausybės žmonės ir su jais kalbėjosi. Aplankė Kauno apylinkes ir Pažaislį. Spaudos atstovams Pfeifferis pareiškė, kad mažosios valstybės, ypač Pabaltijo, gali tikėtis iš Prancūzijos širdingos paramos. Prancūzija neaisnanti, kad su tois valstybėmis kas nors darytų tai, kas joms patinka. Iš Lietuvos jis vyksta į kitas Pabaltijo valstybes.

Lietuviai prekybininkai Švedijoje

Stokholmas. Į Stokholmą atvyko baigusį Kopenhagoje aukštesniąją prekybos mokyklą lietuvių grupė. Jie, su spazūns su Švedijos pramonė. Lietuviai bus švedų lietuvių draugijos svečiai. Ateinančių penktadienį „Marieholm“ laivu jie grįžta į Lietuvą.

Prasidėjo valymas Klaipėdos įstaigų.

Naujoji Klaipėdos krašto direktorija pasaimo iš pareigų visą etelę Klaipėdos įstaigų valdininkų, kurie priklausė priešvalstybinėms vokiečių partijoms. Eina atleidimas ir priešvalstybiškai nesistatusių viršaičių. Numa matoma apvalyti ir Klaipėdos miesto įstaigas.

Pirmasis miesto burmistras jau atšauktas, nes jis nenokėjo lietuvių kalbos. Į jo vietą paskirtas E. Simonaitis, krašto patarėjas. Jam suteiktos teisės komisariško vyriausio burmistro. Naujam burmistrui suteikta teisė leisti reikalingus įsakymus ir vykdyti mėsoto išlaidos tarpumą.

Priaugo 2.646 žmonės.

Centralinio statistikos biuro surinktomis žiniomis, šiemet per gegužės mėnesį visoje Lietuvoje buvo 1.696 (pernai per tą patį laiką 1.254) jungtuvės, gimė 5.302 (pernai 4.397) kūdikiai, mirė 2.066 (2.878) asmenys. Tuo būdu per tą mėnesį priaugo 2.646 (1.519) asm. Palyginant su praeitų dvejų metų paties mėnesio vidurių, jungtuvės padidėjo 6,1%, gimimai sumažėjo 1,3%, mirimai sumažėjo 9,5%. Todėl natūralinis prieauglis padidėjo 8,5%. Iš visų šių giunsių ne moterystėje gimė 7,4% (pernai 9,4%). Gegužės mėn. mirė 653 kūdikiai iki vienerių metų (pernai 686). Ties mirusieji kūdikiai su darė 12,3% (pernai 15,6%) visų gimusių tame mėnesyje.

LIETUVIS

— GYVENIMO VEIDRODIS.

Arėjus Vitkauskas.

TRAUKINYS.

(pabaiga)

Senukas sėdėjo ant atkuro suolo prie lango, nugarą į visus žmones, ir tas suolas buvo vagone paskutinis. Atsisėdęs šalia senuko ir aš buvau nusigrįžęs nugarą į kitus vagono žmones. Senukas manęs lyg nepastebėjo. Jis kažin ką, rodos, dūmojo ir retkarčiais sumurmėdavo neaiškius žodžius. Matomai, jau sunki metų našta slėgė tą senį ir jis buvo visai nuo to suvaikėjęs.

Bet, kai senukas kelias kartus, praleisdamas kai kuria valanda, labai giliai atsidūšė, aš paklausiau jo:

- Ar senukas sergi?
- Žilagalvis, tikslai po to klausimo pažvelgęs į mane tušiomis išblūksiomis akimis, man atsakė:
- Nesergu, vaikai, tikslai taip sunku...
- Kas sunku, senuk — ar nepatogu sėdėti, ar pasitraukusi
- Ne, ne, vaikel, ne sėdėti sunku... Taip... Gyvenimo sunkumą jaučiu. Man pasidarė įdomu, ir aš, kurį laiką patylėjęs, paklausiau senuko:
- Ar tu tamsta važiuoji?
- Važiuoju, vaikai, į mašėnų miestą... Kaune elgetauti neleidžia. Dirbti, matai, nebegaliu...
- Tai, gali būti, būtom Kaune sau prieglaudoje vietos susiradęs — ne

reikėtų senam trunkytis. Mane apėmė už šilęs. Senukas buvo toks bejėgis ir dar skundėsi, kad jį stegia sunkumas.

— O kas taip, senuk, tam-tą stegia? — paklausiau.

— E, šita pasaka, vaikel! Ir jau nam jį neidomi! — atsakė senukas ir vėl ėmėsi kažin ką dūmoti.

Užintrinotose, po valandėlės, vėl kreipiausi į senuką.

— Gal, senuk, ra-akytum, kas taip tam-tą stegia -- man, vis tikslai įdomu.

Negreitai senukas pradėjo pasakoti. Jo virpančios lūpos vos tejudėjo. Ir kalbėdamas jis į mane nežūrėjo.

— Aš turėjan penkis sūnus... Vieni teitri, kaip ažuolai, augalotai... Turėjau žmogą, bet jį buvo seniau mirėsi, ir aš tris dar visai mažukius vaikus pats užauginau... Gera buvo mano žmona... Dang vargo turėjau su paliktais vaikais kol užauginau. Svetimos moteris nenorėjan jiems parvežti, pats šitip taip vargau su jais... Būlavo, palieku, šėidamas į darbą, kaimynai senukei prižiūrėti ir parėjęs vėl juos savo globai paėm. Nuprasniu, suguldaui ir galvoju... Tiesa, gaila man žmonos, kuri per anksti į kopus nuėjo, bet aš laimingas. Vaikai — mano laimė...

Ir arگو mano vaikai, vienas pasukū kitą, stiebėsi, ir aš net nepajutau,

kaip į didelius vyrus suaugo. Du iš jų buvo labai panašūs į motiną. Tai man vis rodydavosi, kad aš per juos savo moterį matau...

Begyvenant ir mano kupra nejuokiomis ėmė trukti. Ėmiau senti... Du sūnus išvažiavo į Ameriką. Vieną tai pasukū fabrike užmušė... O prieš tai, prieš mane, ėkį šokį tokį buvo įtaisė. Vienas vaikas su mania gyvenė, ėkį vedė. Jis nuo ligos mirė... O dar du mano vaikus karas, atėmęs parjio. Išėjo prieš vokiečius ir nebeįėjo...

Vienas pasilikau... Ėkį vesti neįteigiau, prasiskolinan ir pavojiau iš jo turėjau bėgti... Likusieji nuo skolų sumokėjimo pinigais gyvenau... Iš pradžių dar ir dirbti šį tą galėjau, šį tą užsidirbėdavau. Bet paskiau įsimetė į visą kūną silpnumas pradėjan elgetauti...

Sunku, žinai, vaikel, visą gyvenimą su vilinim gyvenus, pradėti elgetauti. Bet ką padarysi...

Buvau ir prieglaudoje. Gyvenan ten kurį laiką, bet kai pamaniau, kad už mane silpnėsi nebegauna vietos, išėjau...

Elgetavau ir maistinausi. Kartais atsimindavau savo pergyventas dienas, savo jaunystę... Sunku, vaikai, bejėgini ir drebančiam nuo kiekvieno vėjo papurtimo apie savo jaunystę prisiminti... Sunku, vaikel!

Ča senukas nutilo ir geroka valanda patylėjo. Netrukdomu jo ramybės. Jis pats dar, atsilūkęs, pridėjo:

— Sako, šianuošose dar netaip laiba policija žiūrė tokius senius. Taip, važiuoju...

Neturėjau kuo senuko paguosti, nes bū jau padėti. Tuo tarpu traukinys sustojė prie stoties, kurioje man reikėjo išlipti.

Suamirgėjęs šviesiais langais traukinys manė stotį paliko.

— Visi vienodai nušviesti, vienodai dūzgia kirkveno vagono ratai, — galvoju aš, eidamas nuo stoties, — tik tai nevienodai traukinys veža laimę... Kas laimingas ir vilėjų kupnus pasitin kas naują gyvenimą, kas nuo jo kažin kur važiuoja, jau savo laimę atgyvenęs.

— Margas mūsų gyvenimas, kaip margas savo sątate traukinys, kuris laukų laukais dumia į priešąj žituns žmonių. Ir visi mes esame tame pačia me didžiuliam traukinyje, visi važiuojame į vieną posę, bet vieniems iš mūsų ta kelionė yra atities kūrė, o kitiems karšto kraštis, kurį teks po gyvenimo kovų peržengti.

BROLI-LIETUVI!

Neužmiršk, kad jau laikas atnaujinti „LIETUVIS“ pranešerą 1934 metams.

Neatlikę to reikalo, neteksi geriausio savo draugo ir patarėjo.

Del ko buvokeliamas maistas prieš Hitleri.

Jau pusantrų metų Vokietiją valdo Hitleris. Prie valdžios jis pateko per trauksnią, demagogišką agitaciją ir smurtą. Pralaimėjęs karą, vokiečiai buvo visai netekę ūpo. Jie save laikė išrinktą tauta, didžiavosi savo kaizeriu ir kariška galybe, kuriai, atrodo, niekas negalėjo pasipriešinti. Todėl jie taip drąsiai pradėjo pasaulinį karą, įstiktinę trumpu laiku laimėti ir pasidaryti tikrais Europos, jei jau ne viso pasaulio, viešpatais. Ir štai — po ketverių metų karą Vokietija sumenkta ir pasiduoda be jokių sąlygų priešininkams. Iš didelių svajonių nieko neliko. Dingo ir kaizeris ir buvusioji galybė! Šalį valdyti, katzerio pasitraukus, paėmė karinėsios sruvos, kurios siekė vokiečių tautą perauklėti naujais, demokratiskais pamatais.

Pralaimėjusio reikalai visada yra blogesni už laimėtojo. Pirmieji pokariniai metai Vokietijai buvo labai sunkūs. Sunkiai tesidavė kraštas įstodamas į naujas gyvenimo vėžes. Tokiais dvaisko perstauzimo laikais niekad ne trunksta nepatenkintųjų ir kurstytojų, kurie nori patys pasinaudoti iš esamų suakumų. Tad pradėjo rasti Vokietijoje gaivalų, kurie įrodinėjo, kad visi blogumai yra tik dėl to, kad šalį valdo kairieji, kad respublika yra visai bejėgė, kad reikia tik įvesti diktatorišką valdžią — ir viskas bonant pasikeis. Užsieniai tuojau pradėję skaitytis su Vokietija, karo skolos ir kiti suvaržymai būstą panaikinti, Vokietija susiprėšianti, viduj išnyksis nedarbas, žodžiu, ateisianti nauja auksa gadyne, kai Vokietija bus vėl tokia pat galinga kaip ir prieš karą. Tokių didžių pažadų klausyti yra kiekvienam malonu. Atkakliai dirbdami, toki kurstytojai patraukė į savo eiles daug eilinių vokiečių piliečių. Buvo sukurtas naujas judėjimas, nauja partija, pasivadavusi nacional-socialistais, kurios prieky atstovė Adolfas Hitleris. Nacional-socialistų pažadai užsienio ir vidaus politikos srityse buvo toki dideli, kad lengvatikiams

vokiečiams tiesiog sa du darėsi. Kaip čia tokio judėjimo nepalaikyti! Ir Hitleris per vingių vingius ir smurtą prieš pusantrų metų paėmė valdžią, pasidarė Vokietijos diktatoriums.

Bet žadėti lengva, o tes ti sunku. Hitleris ir jo artimiausi bendradarbiai svarbiausiu jo tinau argumentu pasirinko kunsnio rodymą. Kunstis iš pradžių buvo parodytas Tautų Sąjungai ir nus gluklavimo konferencijai. Tačiau išėjo kitai, nepu Hitleris mane. Niekas neįsiskando, o paėmė Vokietijai teko pasitraukti iš Žemovos. Kunstis pakio vokiečiai p redė Sovietų Rusijai, ir Lenkijai. Tas davė vėl netikėtų vni stų. Lenkai ir Sovietų Rusija skubiai susitaikė tarp savęs, o taip pat glėb Sovietų Prancūzų sąjungai. Nieko nepėšė, ir Hitleris 10 metų su Lenkija susidarė sutartį.

Lietuvai vokiečiai kumitį rodo nuolat, lygtai kaip ir dar kitoms valstybėms, bet be jo io pasikeitė o. Tad užsienio politikai Hitlerui niekur ne vyko.

Dar blogiau yra vidus ir ekonominė politika. Vokietija skelbiasi bankrotu, jos markė kranta. Prancūz jine turi, paramos laukti nėra iš kur.

Atsižūrint į visa tai, Vokietijoje kiti nepasitenkinimas Hitleriu ir jo politika. Pradėta abeioti jo proriaus teisinguma. Kadangi vienos kitos partijos hitlerininkų yra sunaikintos, tai Hitleris nelaukė ypatingo pavo aus. Bet atsirado nepatenkintųjų Hitlerio artimiausių bendradarbių tarpe, kurie ro dėsį jį nuversti. Kaip paėdai buvo pasirovėta perversmū, tikrų žinių nėra, nes tai laikoma paslaptį. Tačiau galima spėti, kad jau buvo daug padaryta. Naktį iš birželio 29 į 30 d. Hitleris griebėsi aštrios akcijos prieš sąmokslininkus ir pasie gė baisiai žiauriai. Po teismo yra nušauta daug žvonių hitlerininkų vadų ir daug sąmokslu dalyvių. Tur būt, Hitlerio popieriai buvo nekoki, kad net reikėjo nušauti ministerį Rehmaną ir gen. Sleicherį, vieną geriausių

vokiečių karininkų. Nors Hitleris ir išlaikė valdžią, bet jo būitis dar labiau pasunkėjo. Galima kasdien laukti naujų neramumų Vokietijoje. Vokietija šiandien yra viduj susilpnėjusi, Prancūzų, ančių ir viso pasaulio spauda labai daug rašo apie Vokietijos įvykius ir negirdėtą vokiečių žiaurumą, ir daugelis laikračių daro išvadą, kad Hitlerio valdžiai tokiomis priemonėmis sunku bus išliaktyti.

Žvėriškos kankynės nacių koncentracijos stovyklose.

Neseniai iš Vokietijos į Lietuvą — Klaipėdos kraštą — slaptai perėjo siena Vokietijos pilietis, gimęs Klaipėdos krašte, Leideiter, kuris 1925 m. buvo o taves Vokietijos piliečiu. Vokietijoje Leideiter paskutinio laiku dēi prie-nacional-socialistisko veikimo buvo suimtas ir tremtas į įvairias Vokietijos koncentracijos stovyklas. Grįžęs į Klaipėdos kraštą, Leideiter pasakoko, kaip nežmoniskai kankinami ištremtieji į koncentracijos stovyklas. Savo pasakojimus Leideiter sutiko leisti paskelbti ir spaudoje. Jis papakoko, kad už priešnacišką veikimą ir neprisidėjimą prie nacių Leideiter pirmiau buvo padėtas į kalėjimą, o vėliau buvo ištremtas į įvairias koncentracijos stovyklas. Jam tekę būti koncentracijos stovyklose su buv. Vokietijoje prof-sorias, aukštasis vaidininkais ir reichstogo varlais. Koncentracijos stovyklose ištremtieji buvo žvėriškai kankinami ir juo didesnę vietą tremtūjus buvo užėmęs būdamas laisvas, juo didesni kankinimai jam būdavo skiriami. Ištremtieji buvo kankinami tardymo metu, bet ne teismo tardymo, o pro vokacinio tardymo, kuris buvo atliekamas pačių SS ir SA grupių narių, kurie ištremtuosius sangoja. Danelį su imtųjų, kaip pasakoją Leideiteris, na ciali nušovę, atskidamiems, kad šovę todėl, jog tie ištremtieji norėję pabėgti.

Leideiteriui tekę būti vienoje koncentracijoje stovykloje su buv. Vokietijos prezidento Eberto sūnumi, kuris taip pat buvo žiauriai kankinamas. Buv. Prūsijos ministris pirmininkas Hirtšofer ir prof. Abramovičius buvę suvaryti į šuns būdą ir verčiami loti kaip šunys. Ištremtųjų tarpe buvę ir redaktoriai. Vienas iš jų — Schmidt — buvęs taip sumuštas, kad negalėjęs nė pa stovėti. Kartą visus ištremtuosius iš Popenburgo koncentracijos stovyklos nusivedė į mišką parnešti ma-kų iš šakų. Kartu su jais ėjo ir buv. Ailtonos policijos viršininkas Eckerstedt. Jis buvo verčiamas eiti 10 žingsnių užpakalyje kitų. Staiga pasigirdo šovis ir Eckerstedt buvo nušautas, esą, už tai, kad jis bėgęs, bet visi matė, jog jis ir nesirėgė bėgti.

Leideiter pasakoją daug atsitikimų iš koncentracijos stovyklų. Kai jis buvo iš ten paleistas ir apsigyveno Rytprūsiose, kai kam papasakoko savo įspūdžių dalį. Bot smogikų organizaciją pareikalavo, kad jis pasiebtų „Preussische Zeitung“ laiką ar straipsnį, kuriaame būtų išdėstyta, kad Leideiteriui gyvenimas stovyklose patikęs ir kad, bendrai, koncentracijos stovyklose gyvenimas esąs geras ir niekas nekankina. To nepadarė Leideiter turėjęs slapstytis ir pagaliau pabėgo į Lietuvą.

LIETUVA X ESTIJA 1 : 1.

Pabaltijos pirmenybėse birželio 29 d. Lietuvos — Estijos futbolo rungtynės pasibaigė rezultatu 1 : 1.

Perieitą sekmadienį Mo os „lithuaniečiai“ turėjo su gan stipriu F. C. Atl. da Moca brazilu klubu rungtynes į kurias susirinko didelė mūsų žiurovų. Per teisejo neteisinga refraivama mokiečių 1 kom. teko pralošti rezultatu 0 : 2 kom. 0 : 1.

Naujoji Brazilijos Konstitucija.

Mes, Brazilų tautos atstovai, pasikliaudami Dievu, susirinkę į Steigiamąjį Tautos Seimą organizuoti demokratiskam režimui, kuris patikrina Tautai vieningumą, laisvę, teisingumą, socialinę ir ekonominę gerovę, derektuojame ir skelbiame šią

Brazilijos Jungtinių Valstybių Konstituciją.

I dalis

Federalinę organizaciją

1. skyrius.

Įžengiamieji nuostatai.

1. str. Brazilų tauta (nacija), sudaryta iš amžinos ir neardomos Valstybių (estadų), Federalinės apskrities ir Teritorijų sąjungos į Brazilijos Jungtines Valstybes, laiko savo valdymė forma reprezentacinio režimo federatyvinq Respubliką, paskelbtą 1889 m. lap kriočio mėn. 15 d.

2. str. Visa valdžios galia paeina iš tautos, ir jos vardu vykdoma.

3. str. Vyriausieji tautinės valdžios organai, konstitucinės ribose, įstatymų leidžiamoji, vykdomoji ir teismon valdžias, yra tarpusavy vienas nuo kito nepriklausomi ir veikia sudurtinai.

1 §. Konstitucinei valdžiai draudžiama peržengti savo valdžios ribas.

2 §. Einaš bet kurtas pareigas vienoj valdžioj, pilietis negali tintis pa

reieų kitoj.

4. str. Brazilija skelbs karą kai nebus galima tartis ar susitarti; netaisdo nesidės į gromiamą karą tiek pati viena, tiek sąjungoj su kitomis tautomis.

5. str. Išimtinai tik Sąjungos kompetencija:

I) laikyti santykius su užsieniais, skirti diplomatinio ir konsularinio korpuso varlus, ir daryti tarptautines sutartis bei konvencijas;

II) leisti ar neleisti užsieninėms jėgoms eiti per tautos teritoriją;

III) skelbti karą ir sudaryti taiką;

IV) galutinai spręsti apie tautos teritorijos sienas;

V) organizuoti apsigynimą, policiją ir sienų saugumą ir glukluotas pajėgas;

VI) duoti leidimą dirbti ir prižiūrėti prekybą bet kurios rūšies karo medžiagai;

VII) laikyti paštą;

VIII) naudoti arba atiduoti į koncesiją telegrafą, radio — susisiekimą ir oro navigaciją, imtinai su sustojimo įrengimais, taip pat geležinkelio linijas, kurioris tiesiog jungia jūrų uostas ir tautos teritorijos sienas, arba perkerta vienos valstybės (estados) sienas;

IX) sudaryti tautos geležinkelijų ir kelių susisiekimo planą, ir reguliuoti tarpvalstybinį (vidaus) susisiekimą;

X) sudaryti ir laikyti mūlines ir sienos perėjimo punktus.

XI) rūpintis jūrų ir nostų policija, nenkenkiant valstybių (estadų) policijai;

XII) nustatyti pinigų sistemą, kalbi ir leisti pinigus, sudaryti emisijos banka;

XIII) prižiūrėti privatinų bankų, draudimo ir taupymo kasų veikimą;

XIV) duoti tautos švietimo direktivas;

XV) organizuoti tolydinį apsigynimą nuo sausros kenksmingumo žemių valstybės;

XVI) organizuoti Teritorijos ir Federalinės apskrities administraciją ir Jungtinei Valdžiai skirtą tarnybą;

XVII) vesti bendrą gyventojų surašinėjimą;

XVIII) duoti amnestiją;

XIX) leisti įstatymus:

a) baudžiamosios, komercinės, civilinės, oro ir procesualinės teisės; taip pat viešųjų registrų ir komercinių sąjungų;

b) apie Jungtinių Valstybių, Federalinės apskrities ir Teritorijų suskirstymą teismo atžvilgiu ir teisėjų bei tribunolų organizaciją;

c) apie žemės ūkio, komercinio tarpininkavimo, baudžiamajo režimo, socialinės pagalbos, teisinės pagalbos ir viešojo reikalo statistikos pagrindines normas;

d) apie civilinius ir kariškus nusavimus, revizicinius karo metus;

e) apie uostų tvarką ir pakraščiu plaukiojimą, ypač patikrinant pastarąjį savam laivynui ir savosioms prekėms;

f) apie rinkinius Jungtinėse Vals

tybėse, (etados) ir municipalijose, imtinai ligi rinkėjų surašymo, rinkimų proceso, balsų skaitymo, rezultatų nustatymo, išrinktų atstovų skelbimo ir diplomų išdavimo;

g) apie atėvių naturalizavimą, jėi ma, išemtuoją ir išdavimą, emigraciją ir imigraciją, kuriuo turi būti reguliuojamos ir nukropojamos, ligi visiško uždraudimo, arba tik tam tikros kilmės;

h) matų ir saikų sistema;

i) apie užsienio ir tarpvalstybinę prekybą; kredito įstaigas; vertybių keitimą ir peraidas į užsienį, bendrą darbų produkcijos ir vartojimo normas, apbrėžiant visuomenės gerovei reikalingas ribas;

j) apie federalinės valdžios žinio esamus požemio, mineralinius, metalinius, vandens, hidro elektrines energijos, miškų, medžiokles ir žuikių gerybes (turtus) ir jų naudojimą;

k) apie sąlygas verstis laisvam profesijoms ir technikos mokslu, o taip pat ir laikraštinkystę;

l) apie valstybių policinės jėgos, organizaciją, mokyimą, deisinį sutvarkymą ir garantijas ir bendras jos naudojim sąlygas kilus mobilizacijai ar karui;

m) apie prifunzimą dykumų inkor poravimą tautinė bendruomenėn;

1 §. Federaliniai aktai, sprendimai ir kita tarnyba vykdoma visoj šaly Jungtinių Valstybių vaidininku, arba, specialiais atvejais, atskirų valstybių (estadų), susitarus su jų valdžiomis.

(b. d.)

J. Norkus.

Kaip prasidėjo didysis karas.

20 metų sukakus.

Kasmet birželio m. 28 d. serbai mini pralaimėtą kovą su turkais 1389 m. Kosovo laukuose, po kurios serbai neteko laisvės. Toji diena yra serbų gedulo diena. 1914 metais tą dieną į serbiškąjį Bosnijos kraštą, į Sarajevo miestą, turėjo atvykti Austrijos (kuri tada valdė Bosniją) sosto įpėdis ir Pranas Ferdinandas su žmona Mat, austrų kariuomenė tuo metu Bosnijoje turėjo manevrus, kuriems pasibaigus sosto įpėdinis ryžosi aplankyti Sarajevo.

Serbai nekentė savo prispaudėjų austrų ir savo būsimąjį valdovą įpėdinio Ferdinanda. Serbų jaunuomenė, su žinojusi, kad atvyksta sosto įpėdinis, subrodzo protestuoti.

Birželio m. 28 d. Sarajevo miestas paskendo tautinėse vėlavose, tuo pagerbdamas Kosovo kovos kaužygius, o austrų vėliavų kaip ir nebuvo matyti. Gatvė buvo pilnos žmonių. Tokiu momentu į Sarajevo atvyko Ferdinandas su žmona ir palydovais, kariuomenės ir gausios policijos saugojamas. Žmonių mintis įvažiuojančio sosto įpėdinio erchercogo nesveikimo, ovacijų nekėlė. Buvo jaučiamas prisidėtas ūpas.

Šeši jauni serbų vyrai, prieky su 8 klasės mokiniu Principu, jau stovėjo pasirinktose vietose su bombomis ir ro volveriais, laukdam erchercogo. Pats Principas laukė ant tilto, kurį dabar serbai vadina jo vardu.

10 val. ryto erchercogas su palydovais jau buvo mieste. Automobiliniai lėtai važiuvo. Erchercogas sėdėjo priarius automobily, nes susirinkę prave žmonės jį ramiai, šaltai sutiko. Pavažiavus pro du stovinčius šamoksinlinikus, trečiasis, Gabrinovičius, įmanas rai džių rinkėjas, sviedė į erchercogo automobilį bombą. Tučiuojau prie kito su tomobilio sprogo antra bomba, sužeidama du karininkus. Erchercogas liko sveikas. Gabrinovičius nesuspėjo įlikti į upę ir pateko policijai.

Ferdinandas su palydovais nuvažiuo į miesto rotušę.

Principas liko ant tilto savoj pozicijoje. Pasipylius žmonėmis iš bažnyčios merginos senuoju papročiu sagst prie žmonių krūtininių raudonas rėles iš Kosovo lauko. Dragica, Principo myliuotji priėjosi prisegė prie jo krūtinės kraujo raudonumo gėlę. Tai buvo keršto ženklas.

Rotušėje erchercogą sutiko miesto burmistras, kuris gyventojų vardu sveikino erchercogą. Į tai Ferdinandas įprastū šabonu atsakė:

— Dėkoju Sarajevo gyventojams už širdingą sutikimą.

Iš rotušės erchercogas važiuo į ilgoninę aplankyti sufelstajų karininkų Privaziavus prie Principo, sisai staisia ištraukę revolverį ir nutaikė į Ferdinanda. Trinktelėjo du šūviai, ir hercogas su žmona sukiubio automobily. Principas nukreipė revolverį į save, bet iššauti nespėjo: policininkai ištraukė jį iš rankos, o vienas karininkas revolveriu Principą pritreukė.

Kankinamas kaėjime. Principas draugu šamoksinliuku neišlavė. Jis drąsiai pareiškė, kad atkeršijo engėjams už skriaudas savo tautiečiams, kad atliko serbų tautos ištikimo sūnans šventą parelia, p-rieksdamas pasenuiai, kad serbai nekės austrų vergijos.

Už Ferdinanda nužudymą austrų ir vokiečių nacionalistinė spū'la emė kaltinti Serbiją, kuri Bosnijoje varinsis tautinę agitaciją. Austrijos agentai su kėle prieš serbus demonstracijas, kurios virto pogromais. Visoj Bosnijoje emė mušti serbus, kilo tikros serbų skerdynės. Apie jas Vilniuje ėjusios 1914 m. liepos mėn. «Liet Žinios» rašė:

«Skerdynių rengėjai degina serbų namus, griauia krautuves, užmušinėja

žmones. Daugiausia nukentė seniai, vaikai ir moterys. Pirną skerdynių dieną, Sarajevo mieste užmušta 200 serbų, daugiausia senjų ir vaikų. Viename name, kurį padegė riaušinininkai, su degė 12 žmonių. Skerdynėse dalyvauja beveik išimtinai visokie pusbėrniai ir iš šalies [kurstoma tamsioji omnia, kuri naudojai kiekvieną progą prisiplėsti mantos... Tai tikra laukinių žmonių vakhanalija...]

«Sarajevo išgriauta apie 1000 serbų namų ir krautuvų. Išgriauta našleitių prieglauda ir mokykla. Iš viso nuostolių padaryta apie milijoną kronų. Visoje Bosnijoje paskelbtas karo stovis. Prie kurstymo minios prieš serbus labai daug prisideda Austrijos laikraščiai kurie nori apkaltinti už sosto įpėdinio užmušimą visą serbų tautą. Suareščiuoti du serbų atstovai, o vieno iš jų net ugnas sugriautas ir išpicieta visa manta».

Netrukus Austro — Vengrios vyriausybė įteikė Serbijai ultimatumą (rei kalaviną), kad Serbija uždarytų savo krašte visas tas organizacijas, kurios agituoja prieš Austriją atleisūt iš tarnybos tuos karininkus ir valdininkus, ku kuriuos nurodys Austrija, kad Serbija vie šiai atsiprašytų Austriją už birželio m. 28 d. įvyki ir įsileistų pas save Austrijos policiją priešaustriskam sąjudžini mašinti ir rardyti visų tų žmonių, kurių Austrijos policija savo nuožūra paruošianti.

Į Austrijos ultimatumą Serbijos vyriausybė atsakė, kad sutinka nuobauti visus tuos, kurie šioiu ar tokiu būdu dalyvavę šamokste nužudyti erchercoga arba savo veikimu kenkė Austrijos žemių neliečiamybei, taip pat sutinka sudrauti bet kokį gyventojų kurstymą prieš Austriją, bet nesutinka įsileisti į savo valstybę Austrijos valdininkų turjamo reikalui.

Serbijos vyriausybė siūlė pavesti šį konfliktą išspręti didžiosios valstybėms. Austrija Serbijos atsakymą laikė nepatenkinamą ir paskelbė, kad ji laiko save karu būtų su Serbija.

Jau ultimatumo metu abi šalys ėmė traukti ir p-šonų kariuomene. Austrija, gavusi Serbijos atsakymą, tuoj pradėjo karo veiksmus. Taip Balkanų krašte kilo karo galsras, kuris ūnai išsiplėtė į visą Europą.

Austrija gerai nusimanė kad atpuldama Serbija turės r-ikalo ir su didžiąja Rusija, kuri p-šonėje serbus, bet buvo tokia drėsi d-ly, kad ja reikė ginti krašvadėlio Volterijai, o Rusija karo nematė, nes žinojo kad su ja kartu etas jos sąnagėjais Prancūzija.

Kasų sąvada ir vieno serbų niktinosi Austrijos žvein ir kalį dideliu demonstraciniu. Šiems serbais prancūzai, Vokietčiai tvirtino kad Serbijos ir Austrijos konflikte esąs ly dvylin dalykas ir nė vieno kita valetvė neturi teisės į jį kišti. Tuo lyge erasė mąsams ir prancūzams. Šieji tai gerai suprato, ir liepos m. 25 d. Rusija paskelbė kad ji nevalėsianti ramiai žiūrėti į brošėtojos serbų tautos likimą. Tai buvo Austriai išpėjimas, bet vis delto šiosios karinomenė tuoj perėjo Serbijos siena ir emė šaudyti į Bielgradą, Serbijos sostinę.

Tai davė formalu pagrindą kitoms valstybėms iškilti į karą. Kadangi kitos didžios valstybės jau nuo seniau turėjo tarpusavyje ivairūs saskaitų ir pretenzijų, tai dabar, progal pasitaikius, mūgino tas savas pretenzijas einklu apginti. Taip ūmiu laiku visa Europa ir buvo visą pasaulį apšautė karo gaisrai.

SKELBKITES TIK „LIETUVI“

Kronika.

PIRMOJO PENKMEČIO MINĖJIMAS.

Rugpjūčio 5 d. 1929 m. pradėjo savo kulturinį darbą pirmoji lietuvių «D-ro Vinco Kudirkos» vardo mokykla. Tad visiems manams buvo natonu prisiminti išėjimą kelta, pasiekus rezultatus ateities užsinaojimais pagyventi.

Paminėjimas buvo atliktas rugpjūčio 5 d., svetimos pastogės, kaip kad po sveitimas pastoges penkis metus mūsų mokyklai teko dirbti sunkų darbą.

Išpudys iš paminėjimo menkas, nes, natomai, niekam nei į galvą neatėjo kad kaip — nors vartdžiau būtų sveičiamis parodytas mūsų vargas be savos pastogės. Tiesa, į pabaigą pernelig užsitusios programos su vaikais, buvo sveičiai paprašyti aukoti saviems rūmams pasistatyti, bet... aukavo tik vienas asmuo 5 milr., visi kiti pasiūlo abejingi kilniamu sumanymu, neduosnės, kaip paprastai kad būna su mūsų žmoniems.

Rodos kas ateis «iš dangaus», pabers rešukais pinigų ir mokyklai rūmams patistosis.

Tvarkidaryj buvo pareiga paminėti jauną iškabinotį, salę (kad ir svetima) bent žaliūmynais papuošti, arba bent d-ro Kudirkos paveikslą garbincoj vietoj iškabinoti, bet kur tau... Gal tie žmonės patys nemoka ir nesuspranta kaip derėtų tokius paminėjimus ruošti, o persiklausti kitus neranda nė reikalo. Todėl ir iš viso paminėjimo gausiai tik vakaruškų nuotaka.

Programą su vaikais parinkta nevykusiai, perdėm plati, o kartu ir nebodi. Kur Jus matėt pasa — y kad vaikų programa užs.tęstų ligi vėliaus vidū nakčio!

Kitoms mokykloms šitas faktelis turi būti pavyzdžiu, kaip nereikia daryti.

Mokytojui čia nieko negalima prikišti, nes «ne Hercules contra plare» — vienas, ir geriausias norus turėdamas, daug ko nepadarė, o tas Tėvų Komitetas tik «urėtų daugiau darbo ir darnumo darbe parodyti.

Sveičias.

NETRŪKUS BUS PRADĖTA BAŽNYČIOS STATYBA.

Teko patirti, kad São Paulo lietuvių bažnyčios statyba greitai bus pradėta. Parnas jau galutinai paruoštas ir greitai bus atiduotas miesto valdybai patvirtinti. Dabar Bažnyčios Statybos Komitetas ieško atitinkamo inžinieriaus ar statybos techniko, kuriam bus statybos darbas pavesta. Ankščiau buvo manyta statybą atiduoti žinomai firmai «Ramos do Azavedos», kuri nemokamai padarė bažnyčios projektą ir paruošė planą. Bet pažiūrėjus, kad šiai didėliai firmai toks darbas atiduoti neapsiims, kaip ir pati firma taip pat statyti neapsiims, tai dabar ieškoma statybos žinovs, kuris apsiimtų suig paruoštą planą bažnyčia pastatyti. «Ramos do Azavedo» firma pasiūlė dėti statybos darbą tik

priziūrėti.

Kada bus surastas inžinierius, bažnyčios statybos darbas bus greit pradėtas. Netrukus numatoma sušaukti Bažnyčios Statybos Komiteto posėdį, kuriame bus smulkiai apsvaustas ir nus taitytas statybos darbo planas.

N. N.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS POSĖDIS.

Pereitą šeštadienį Lietuvių Namuose, ruo Banderantes, 92 įvyko Lietuvių S-gos Brazilijoje elitus valdybos posėdis, kuris, nesant svarbių klausimų svarstyti, buvo visai trumpas. Tarp kitko nutarta pasiūsti S-gos natarimus raštu toms organizacijoms (jeinančiojus į S-gą) kurios nevadisa tv rkingai atsiskaito su S-ga ir nesilaiko bendros tvarkos kad ateityje galima būtų visų nemormalumų išvengti. Taip pat pranešta, kad Lietuviu S-gos Brazilijoje var du nupirktas sklypas Mokos lietuvių prad. mokyklai. Mokyklos rūmams jau yra paruoštas projektas. Galimas daiktas, kad neuzilgo bus galima pradėti ir mokyklos rūmų statyba. Tam tikslui ir toliau bus renkamos aukos São Paulo lietuvių tarpe per organizacijas ir betarčiai Mokyklos Tėvų Komiteto.

Kitų klausimų nėsant, posėdis buvo greit baigtas.

A. B.

Margumynai.

DIDŽIAUSI PASAULY VARGONAI.

Šie vargonai groja ne rekordų šalyje Amerikoje, bet tolimoj Australijoje. Nors pasaulyje jau yra daugybė milžiniškų vargonų, bet šiemis negali prilygti nė vieni liči šio kada nors statytieji. Šis Australijos bažnyčios pasididžiavimas turi 140 registrų ir apie 10,000 vamzdelių — būsių. Vargonai taip su taisyti, kad galima groti vieną dalimį balsų ir kitais balsais iš karto. Paskutinii atveju reikalingi penki vargonininkai, kad paleistų šį gigantiška muzikos instrumentą į darbą. Orą reguliuoja trys duimplės. Grojant visais balsais, gausiamas toks smarkus garas ir sukiūla tokias oro bangas, kad šį muzika teimanoma prie atidarytų durų ir langų, nes kitai visi stiklai išblyr- tų lauk.

— Seniausia pasaulio knyga yra rašyta prieš 3220 metų ir dabar yra nacionalinėje Paryžiaus bibliotekoje. Ją surado vienas prancūzų mokslininkas buvusios Egipto sostinės Thebų griuvėsiuose, toj vieto: kur dabar yra Luksoz ir Karnok kaimai.

— Sunkiausia knyga yra austrų hercogo išleista šio šimtmečio pradžioje «Itakos istorija», knyga sveria 48 kilogramus.

Jaunime! Neuzmiršk, kad

«Vilties» S-gos B. Retiro skyrius, š. m. rugpjūčio 12 d., sekmdienį, Liet. Namų salėje, ruo Banderantes, 92 renčia linksnų ir gražų

VAKARA

Pradžia 7 val. vak. Pabaiga 12 val. nak.

GRIEŽ «VILTIES» DŪDU. ORKESTRAS.

Jaunimo skyrius

Balys Laukaitis.

Apie kultūra, pašanga ir moderniškuma.

Šiandien daug kas kalba apie kultūrā ir pašangā — susirinkimose, laikraščiuose ir šiaip praktiškame gyvenime. «Kultūra» skamba kiekvieno šiek tiek apitrusinio piliečio lūpose — ar jis to žodžio prasme pilnai supranta ar jis jos visiškai nesuspranta. Žodžiai: kultūringas ir nekultūringas, pažangus ir nepažangus dažnai panaudojami, norint ką nors pagerbt, išaukštint, — kitus pajuokti, pažeminti bei kam nors atskirti. Koks jis nekultūringas arba koks jis atsilikęs — sako laisvamaniis, reikšdamas savo nuomonę apie jo pažūroms priešingą kataliką. Koks kultūringas kraštis, tauta, šeima — sakome dažnai. Žodžiu, mes be «kultūros» vardo niekur neapsieinam. Mes jį giriname iš katedrų, iš sakyklių, iš tribūnų, gatvėse, restoranuose, mokyklose, valstybių valdybose ir ir mūsų pačių tarpe.

Tas pats ir su kitu žodžiu — «modernizmas». Moderniškai šokiant, moderniškai rūbant, knygos, moderniškos moterys, muzika ir pan. Tie poskiškai laiko užkariavę visą lenkiam šiu dienų gyvenimą, ir mes lenkiams dažnai mūsų galvas prieš juos, lyg prieš kokius stabus. Pasakė kas, kad šitie rūbai ne-moderniški (ypač moterys) — baigtas dalykas, jau jų daugiau niekas nepirks. Tas pats su knygom ir su kitais dalykais. Pagaliau žiebtežio koks nors vėjagalvis, kad, gi, ir Bažnyčia, ir religija, ir dora ne-moderniška — tuoj ir bua kai kurie šnairuoti ir j Bažnyčia ir j religija, o j dora žūri, kaip j pasaulis nusį dalyka. — Hui... Kas gi čia yra pasaulis? Jei jau tie žodžiai mus taip tikina, tiek daro j mus įtakos, pažiūrėkim, kas jie toki ir tikrųjų yra. Nuplėškiau nuo jų kaukes ir pamatysiu ne žodžius, o pačius dalykus, patį gyvenimą, nes žodžiai yra ne kas kita, kaip gyvenimo formų, jo sudedamųjų dalių pavadinimai. Ieškim kiekvieną jų atskirai.

1. Kas yra: tikroji kultūra ir ar mes kultūringi?

Kultūra nėra taip lengva apibūdinti ir paaiškinti, kaip kad iš karto atrodo. Tiesa, daugelis mano, kad, kaip šis žodis reiškia, bet tiksliai pasakyti galės tik vienas kitas. Tad pažiūrėkim, kas tokia yra toji daug girdėta kultūra.

Žodis kultūra pagal savo kilmę reiškia tam tikrą formavimą, apipavidalinimą, patobulinimą, aptvarkymą. Pav. gamtoje mes randame įvairių dalykų: akmenų, geofies, medžių ir k. Jei tai žalia medžiaga mes duodame tam tikrą pavidalą, formą — pagal mūsų užduonimą ir pagal tam tikras taisykles, tai mes tai medžiagą «skultūriname» — š žalios, neapdirbtos medžiagos gauname kokį nors įrankį, baldus, stovyklą ir tt. Kai dailinikas nori paaukinti, tai jis iš pradžių turi paprastą akmenį; tačiau bekaidamas, beformuodamas, jis iš akmens padaro meno kūrinį. Vadinasi, dailinikas akmenį «skultūrinio», apdailino, aptvarkė. Šitoji pirmykštė kultūros reikšmė persikėlė ir į visas kitas gyvenimo sritis. Mes duoti pavidalą galima ne vien tik paprastai medžiagai, kaip, pav., akmeniui, medžiui, bet ir žmogaus dvasią galima išliuoti, dailinti ir tobulinti. Čia bus taip pat ku tirinis darbas ir, būtent, aukščiausias rūšies. Todėl kultūringą žmogų vadiname tą, kuris turi išobulines ir apdailines iki aukšto ar net aukščiaūio laipsnio visas savo asmens

pajėgas: protą, jausmus, valią — fodžiu žmogų, kurio pirmykščiai gyvuliški pavilninimai yra pavaidyti ir sudaryti. Kultūringas žmogus nėra dar tas, kuris daug žino.

To neužtenka. Jis gali daugiausia žinoti ir būti labai gudrus, bet jei jis bus žemų gyvuliškų painkinu, tai visuomenei pridarys daugiau žalos, kaip šimtai kvailių. Tokių gudrių vagių, išnaudotojų ir aikvotojų mums nereikia toli ieškoti. Tokius, be abejojimo, negalime pavadinti kultūringais. Tikrai kultūringas žmogus reikia dar aukštes dros, teisingumo, skaitaus jausmo, stiprios valios. Štai kame asmens kultūra.

Na, ir kaip išrodo, ar mes Lietuvis esam kultūringi? Iš pradžių neatsakysiu nei taip nei ne, bet pažūrėsim gyvenimą ir žmones, o paskui klausimas savaime paaiškės.

Kaip vertinamas šiais laikais asmuo?

Sakykit, kokį mastą mes vartojam vertindami žmogų? Kas atrodo mums žmogaus asmenyje brangiausia? — Siela, skastybė, protas — atsakys kai kurie. Taip. Taip turėtų būti, bet, brolyčiai, taip nėra. Tragedija, liūdina tiesa, bet tiesa. Pas mus šiandien štai kuo žmogų vertina: ar jis turi daug pinigų, kokią jis vietą užima, ar jis žymus, ar garsus ir pan. Tačiau patin gal daug dėmesio kreipiama į turimą Pinigas šiandien tapo tokia staba, kad pro jį nemato nei žmogaus, nei savo, nei kitų sielos, nei, pagaliau, paties Dievo. Pugas tapo šiandienio pasaulio siela. Pinigai nustato žmogaus vietą visuomenėje, nuo jų pareina jo garas ar blogas vardas, jo pasisekimas ar pralaimėjimas. Pinikai nusprendžia karą ir taiką, sveikatą ir mirtį, patogumą ir vargą. Pinigas yra, tarsi, slapta patarėjas, advokatas, sufteris, kuris visiems ir visur j ausį šnabžda. Taiki nepaisant visų gražių žodžių apie kultūrā ir apšvietimą, paliekam mes visuomet faktiškai prie šio įsitikinimo: žmogus be pinigų yra lavonas. Ir dalykas baigtas. Dolerių karaliai gyvenime yra visur pirautiniai, nors štai jie

būtų ir visai menkos vertės žmonės. Nepaisant visų mūsų svajonimų apie išsilavinimą, vis tik banknotai — pinigai statomi aukščiaū u dvasios kilnumą, prota ir dorą. Šių dienų žmogus gaivoja ne smagenimis, bet pinigais, mato ne akimis, bet pinigais, kalba apie pinigus, sapnuoja apie pinigus ir tt.

Kur čia dar yra vieta asmenybei, žmogui? Jis yra išsumtas iš minčių, iš širdies, iš sąjines. Juk susitikę žmonės pirmiausia teiraujasi, kiek vienas ir antras turi pinigų. Draugai, politikai, visuomenės veikėjai, tie, kurie dažnai daug gražių minčių šien ir ten išbarsto, pirmiausiai atsižvelgia, ar jų partneriai yra pinigingi. Be pinigų neįgysis mokslo, draugų, pagarbos, neapsivesi, negalėsi patekti į «aukštuosius» visuomenės sluoksnius ir tt.

(b. d.)
* * *
Ant. Valiukėnas.
KELIAI IR PRIEMONĖS.
(Pabaiga).

Taigi praktiškas darbas, praktiškas organizacinis veikimas turi lygiagrečiai eiti su teoretiniu narių auklėjimu. Tik toks kelias yra tiksliausias budinti ir ugdyti tautinei sąmonei.

Gyvas žodis, spauda, tinkama literatūra ir praktiškas veikimas įprastu organizacinį veikimą ir duoda didelių vaisių.

Siomis eilutėmis sunku aprėpti visą, kas tautinės sąmonės ugdyme yra žinotina ir vykdytina.

Keltau pastabų čia tenorėta paskatinti sąuoningiau žvilgtėrti į organizacinį veikimą ir paties vadovaus.

O kiekvienas iš jų vaduodamas savo patyrimu, sutelkęs dėmesį ras daug prieinamų ir daug būdų taip svarbiam tautinės sąmonės ugdymo darbai suitausyvinti bei patobulinti.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuvis neprazul!

I. Pirmoji kelionė aplink pasauli.

II. Makalajaus kelionės ir gyvenimas tarp laukinių.

2. Kaip gyveno Makalajus Naujojo Gvinėjoj?

(tąsa)

Pastarieji, prisibijodami, kad su baltojo žmogaus atvykimo kas neatsitiktų, jo nekenė, kartais net ir grasydavo. Taip besiginčijant, papuasaus parūpo patirti, kas per paukstis tasai Mykalajus. Įdomūs buvo du tokie jų tarimai.

Kartą Makalajus nuėmė į vieną kaimelį, ogi žūri, kad visi vyrai susirinkę ir kažin ką tariasi. Makalajus paklausė:

— Ką jus čia, vyrai, tariatės?
— Mes norim žinot: ar tu gali mirti, kaip ir mes, ar ne?

Keblus daiktas. Pasakys, kad gali, tai jie išikrųjų gali jį nudėti. Pasakys, kad negali — gal jie panorės, taip sakant, išmėginti. Mesuot Makalajus nė nenorėjo. Jis norėjo vien tei svėp visur tesakyt. Begyvendamas tarp laukinių jis juose labai išgarsėjo, kaip teisingas žmogus. Mažumytį tad pagalvojęs, Makalajus paėmė iš pakuotės strypą, padavė jį vienam vyrui ir tarė:

— Še strypas, pabandyk. Tada ir žinosi — galiu ar negaliu aš mirti.

Papuasas pažvelgė į Makalajų, padėjo strypą ir tarė:

— Dabar mes žinom, kad tu negali mirti.

Kitą kartą Makalajus išgirdo, kad tolimo kaimelio gyventojai tariasi jį nužudyti. Kas daryti? Makalajus be jo kio ginklo nuėjo į tą kaimelį, užėjo pas senitną ir paprašė susaukti visus vyrus. Kai visi vyrai, kurie teisėsi jį nužudyti, susirinko, jis tarė:

— Aš tuoj eisiu gultu. Jei jūs norit mane nužudyti, tai žudykit tuojau, kol miegas nepagausino mano jėgų.

Vyrai žūri nustebę ir nebežino, kas daryti. Gal jis koks neužnašamas, kad taip drąsiai ateina ir kalba. O jie ir užnušium, ką žinai — gali dangus atkeršyti už baltojo žmogaus nužudymą?

Po tokių bandymų, Makalajaus laukiniai lyg ir prisivengdavo. Nors už jo teisingumą už gera darymą jį labai gerbdavo. Jo įtaka vis augo. Ta įtaka besinaudodamas, jis jiems tik gerai tedarė, ir naikino blogus jų papročius. Štai kaip rašo pats Makalajus apie dorinandį juos savo įtaką.

— Mano įtaka vietos gyventojuose buvo taip stipri, kad man pasisekė

sustabdyti tarp atskirų giminių nuolatintai karai.

Viena vyriausiųjų karų priežastis buvo prietaras, kad žmonės mirštą nuo kerėjimų. Jei ten kas mirdavo, tai mirusiojo giminės ir draugai susirinkdavo ir lauzydavo kalvas: kas čia būtų norėjęs, kad jų giminė mirtų. Ilgai jie mūdėdavo visus mirusiojo neprietelius. Ir kada įtvardavo kokį kaimą, kad iš jo išėjęs kerėjimas, dėl kurio jų miręs giminė, karas buvo nebeįsveijiamas.

Pradžioje Makalajus stengdavosi įtikinti papuasaus, kad žmonės mirštą visai ne dėl kerėjimų, kad kaimyniniai kaimeliai niekuo nedėti, jei kas mirštą. Tačiau įtikinti papuasaus jam nepavyko. Jie tvirtino, kad žmonės mirštą nuo pikto kerėtojų kerėjimų, ir gana.

Kartą vienoj šeimoj mirė vyresnysis sūnus. Po kelių dienų įgėlė jų vaivė jaunį sūnų ir tasai mirė. Miru siųjų tėvai ir giminės reikaluoja skelbti karą tolimam kaimui. Ten, gėrdi, gyveną kerėtojai. O Makalajus galvoja, kaip čia sutrukyti tasai karas.

— „Aš apgalvoju savo planą — rašo Makalajus savo užrašuose, — nuėjau paprastu metu, prieš saulės sėdimą, į kaimelį ir pastobėjau, kad laukiniai domisi mano nuomone. Aš tariau jiems:

— Nors ir labai galima tėvė, nėte kuslo dviejų sūnų, tačiau karas vis dėlto neturi būti.

— Žinia, kad aš psakiau jog „karas neturi būti“, kaip žaibas, apiekė kaimelį. Susirinko didi nimia. Visi seniai

įtikinėjo, kad karas esąs būtinais reikalingas. Įtikinėti antrą būtu didį klaidą. Aš juos išklausiau ir rengdamasis, atkartojau tuo pačiu paprastu būsu:

— Karo neturi būti. O jei jūs trauksit į kalnus tai su jum's atsitiks nelaimė.

Visi nutilo. Paskui visi ėmė kliausinėti.

— Kas atsitiks? Kas bus? Ką Makalajus padarys? Aš atsakiau.

— Patys pamatysit, jei žygiosit. Kiekvienas steng si įspėti bėdą. Nespėjau aš prieti prie savo lūšnelės vartelių, kai vienas sentokas užsėjęs mane prisivijo ir paklausė:

— Jei vyrai vyks į kalnus, tai ar neįstiks žemės drebėjimas?

— Ne, to Makalajus nesakė, — tariau aš, — bet aš sakiau, kad tada atsitiks didelė bėda.

Tada senas leidosi atgal.

Po dviejų savaitių atėjo pas mane to paties kaimelio vyras, senas mano prietelis, ir pasakojo, kad jie nutarę apieisti kaimą. Jie maną, kad pasilikdami — visi išmirsia.

— Mes norim sumušti priešus, bet negalima — Makalajus nenori.

Tuo pačiu metu Makalajus mokė papuasaus, kaip vartoti kirvis, kastuvus, piūklas. Mokė kaip žemę dirbti, medžius kirsti, trobeles statyti. Taip Makalajui besidarbuojant, papuasaus visai išdingai prie jo prisirišo. Jis galėjo giliai patirti jų gyvenimo būdą, papročius.

(b. d.)

PASAULYJ

Iškilmingos Hindenburgo laiduotu ves.

Rugpjūčio 7 dieną Vokietijos su didžiausiomis iškilėmis palaiduotas miręs Vokietijos Respublikos prezidentas maršalas Hindenburgas. Prezidento mirtis labai sujaudino visą vokiečių tautą. Hindenburgas buvo vokiečių mylimas ir gerbiamas ir neturėjo beveik jokių politinių priešų. Prezidento vieta laikinai užėmė Hitleris. Užsienio spauda rašo, kad Hitleris, užimdams maršalo Hindenburgo pareigas netik sulaužė Weimero konstituciją, bet kar tu nusidėjo prieš vokiečių tautos ir civilizacijos teises. Spėjama, kad po Hindenburgo mirties Hitlerio įtaka Vokietijoje labai sumažės ir naciona socialistų partija visai susilpnės.

Žydų skerdynes Konstantinos mieste,

Iš Alžerijos (Prancūzų kolonija Afriko) pranešama, kad Konstantinos mieste įvyko smarkūs susirėmimai tarp musulmonų — arabų ir žydų. Arabai musė ir žudė žydus be jokio pasigalėjimo, degino ir daužė žydų namus ir t. t. Po didelių pastangų konfliktas pavyko numalšinti. Iš viso užmušta 27 žmonės, iš kurių 24 žydai ir daugybė sužeista.

Lenkų išelvių kongresas.

Varšuvoje įvyko 2-sis viso pasaulio lenkų išelvių kongresas, kuriame dalyvavo daug atstovų iš visų didesnių lenkų kolonijų. Kongrese dalyvavo ir pats prezidentas Moscickis.

Sprogimas kasyklose.

Iš Amerikos pranešama, kad Virginijos valstybėje vienoje kasykloje įvyko didelis dujų sproginimas, per kurį žuvo 18 darbininkų. Sprogimo priežastis dar neišaiškinta.

Paragvajaus — Čylės konfliktas.

Tarp Paragvajaus ir Čylės įvyko rimtas konfliktas, dėl kurio abi valstybės nutraukė tarpusavio diplomatinius santykius. Paragvajaus vyriausybė pasiuntė Čylei griežtą notą, kurioje nurodama, kad Čylė kyšasi į Paragvajaus — Bolivijos konfliktą ir tuo neišlaiko nei traiteto. Kaimyninės valstybės stengiasi konfliktą išrišti ir Paragvajų su Čyli sutaukinti.

Austrijos valdžia kovoja su teroristu.

Austrijos hitlerininkų — teroristų judėjimas labai susilpnėjo. Daug hitlerininkų vadų pasmerkti mirtinai ir pakarta. Kiti gavo po keliolika metų kalėjimo. Šiomis dienomis specialus tribunolas pasmerkė mirti dar du žymius hitlerininkus — teroristus. Spėjama, kad Austrijos teroristai yra kurstomi ir remiami Vokietijos hitlerininkų.

Sprogimas 18-tam aukšte.

Viename Neujorko dangoraižy 18-tam aukšte įvyko smarkus sproginimas, nuo kurio sužeista keliolika žmonių, gyvenusių tame name. Išbėrėje langai sužeidė dar kelių žmonių, einančių ir važiuojančių gatve.

Kova su bandytais Kinijoje.

Vienas žymus Kinijos generalas suorganizavo 1400 vyrų armiją kovai su bandytais Kashgar mieste. Daug bandytų iš miesto pabėgo, tarpe kurių ir jų vadas, pabėgęs į Sovietų Rusiją.

Amerikoje 10 milijonų bedarbių.

Amerikos Darbo Federacijos pirmininkas, kalbėdamas Atlantic City mieste pareiškė, kad šiuo metu Amerikoje yra 10 milijonų bedarbių. Kalbėtojas pabrėžė, kad Amerikos vyriausybė ir visuomenė turi imtis visų galimų priemonių prieš darbo krizį.

Audejų streikas Amerikoje.

Neujorke sustreikavo 18.000 tuk stačių audimo fabriku darbininkų, reikalaujanti geresnių darbo sąlygų. Streikuojantieji priklauso 18-kai audimo fabriku.

Sudėgė Irlandijos Gubernatoriaus rūmai.

Iš Belfast pranešama, kad Irlandijos gubernatoriaus rūmuose kilo gaisras, kuris sunaikino visus rūmus. Gaisrininkams pavyko išgelbėti tik kaiku.

riuos brangesnius baldus. Nuostoliai labai dideli.

Pasitarimas dėl skolų mokėjimo Amerikai.

Sovietų Rusijos ambasadorius Amerikoje Trajanovskis turėjo ilgą pasitarimą su Amerikos užsienų reikalų sekretorium Cordell Hull d'el Caro skolų mokėjimo Amerikai. Pasitarimas vyko jau antru kartu. Sovietų ambasadorius pareiškė, kad yra viitis, jog pavyks galutinai susitarti.

Socialistai prieš Hitlerio Plebiscitą

Vokietijos kancleris Hitleris paskelbė plebiscitą (tautos atsiklausimą) dėl esamos politinės padėties, kuris įvyks rugpjūčio 19 d. Prie šio plebiscito hitlerininkai smarkiai ruošiasi. Vokietijos social-demokratų partija Hitlerio plebiscitą griežtai smerkia ir mano siapti išleisti atsišaukimą į vokiečių tautą, kuriame kvies pasmerkti Hitlerio politiką.

«Ruy Barbosa» keleivini persodinti į «Cuyabá».

Pereitą savaitę nuskėdo Brazilijos keleivinis laivas «Ruy Barbosa» kurio vaziavo daug emigrantų Brazilijon. Visi keleiviai išgelbėti ir pergabenti į Brazilijos laivą «Cuyabá».

Darbininkų streikai Urugvajuje.

Montevideo mieste sustreikavo įvairių spaustuvų darbininkai ir tarnautojai. Prie jų prisidėjo autobusų šoferiai bei konduktorai. Miesto valdyba daro žygius, kad neįvyktų rimtų konfliktų. Visur sustiprinama policijos apsauga.

Paskelbtas amnestijos įstatymas Vokietijoje.

Vokietijos vyriausybė paskelbė amnestijos įstatymą, kuriuo dovanojamos baeuėmės kairiuosius politiniams kaliniams. Amnestijos įstatymas paliečia daug mažiau prasikaltusių politinių kalinų, kurie bus paleisti į laisvę. Bausmė nebus dovenota tik didesniems politiniams prasikaltėjams.

A. MAJUS.

(tąsa) 92

Criminoso, adj. baudžiamas; kriminalinis; s. m. nusikaltėlis, kriminalistas.
Crina, f. karčiai; ašutai; plaukai; agararės aš crinas, susikibti į plaukus.
Crinotė, adj. ilgaplaukis; kudlotas.
Crinoline, f. krimolinas; ašutinis audeklas.
Crise, f. krizė, persilaužimas; grįžta masinis punktas.
Crisol, m. tirpinamasis puodas, tigelis.
Crispadaura, crispaciao, crispatura, f. drebulys; mėlungis.
Crista, f. skiauturė; kuodas; levantara — paspūsti (kaip povas); jo garas cristas, bartis.
Cristado, adj. skiauturėtas; kauduotas.
Criterio, m. žymė, ženklas; kriterijus.
Crítica, f. sprendimas, kritika; peikimas.
Críticar, v. kritikuoti, peikti.
Críticavel, adj. peikiamas; peiktinas; kritikos vertas.
Crítico, adj. kritiškas, pavojingas; s. m. kritikas.
Crivar, v. subadyti, persmaigstyti; persijoti; civado de feridas, labai žaizdotas; crivado de dividas, paskenčės skolose.
Crivel, adj. patikimas; tikėtinas.
Crivo, m. rėtis; sietas; košiamasis šaukštas; trintuvas (tarka); tralhalo

de — adinys; estar feito em — būti subadytas, kaip rėtis.
Croca, f. žagrė; fik. bioga motina, pamotė.
Cróceo, adj. tyto dažo, spalvos.
Crocitar, v. kvarkėti; krankti; kvarkiti.
Crocodilo, m. krokodilas.
Crónha, f. šautuvo buožė.
Croneiro, m. patrankininkas.
Croque, m. kablys (laivams pritraukti).
Crósta, f. žašas; pluta; oda; žievė.
Crótalo, m. barškakas; barškuelė gyvatė.
Cru, adj. (crua ad. f.) žalias, nevirštas, nesunkokas; neišdirbtas; kietas; šiurkštus.
Crucial, adj. kryžiškas, kryžiaus formos.
Cruciferário, m. kryžiaus nešėjas.
Crucificado, adj. nukryžiuotas.
Crucificar, v. kryžiuoti; prikalti prie kryžiaus.
Crucifixão, f. kryžiavimas, nukryžiavimas.
Crucifixo, m. kryžius.
Cruciforme, adj. kryžiškas.
Cruel, adj. žiaurus; beširdiškas.
Crueldade, f. žiaurumas; beširdiskumas.
Cruento, adj. kraujingas; kraujotas.
Cruza, f. žiaurumas; beširdiskumas; nevarškumas.
Cruor, m. kraujo klanas; išlietas kraujas.

Crup(e), m. smaužis, krupas.
Crustaceo, adj. šašuotas; žvynėtas.
Cruz, m. kryžius; kančia; sunkumas; grão — cruz, didysis kryžius; — ou canho, skaitmuo ar galva (lošimas iš pinigų).
Cruzada, f. kryžiaus kelias; kryžiaus žygis.
Cruzado, adj. nukryžiuotas; com os braços eruzados, suertom rankom (dykaujas); kryžiaus žygio dalyvis; 400 reisų portugališkas pinigas.
Cruzador, m. kreiseris (laivas, pinigas).
Cruzamento, m. kryžiavimas; kryžiška keionė (kreiserio jūroj).
Cruzar, v. kryžiuoti; kryžiskai sudėti; — as pernas, sukeisti kojas; — os braços, kryžiskai sudėti rankas; — se, žennotis.
Cruzeiro, m. kryžiaus kelias, kryžiaus stotys; kreiseris (laivas); — do sul, grvzratės, grigo ratai (žvaigždė nar); Brazilijos kariškas ordinas.
Crypta, f. kripta, bažnyčios ar kapų koplyčios požemis kaulams sumesti.
Crystal, m. kristalas; cristaes, pl. šilfuoto stiklo išdirbiniai.
Cũ, m. užpakalis; pasturgalis, sėdynė; subinė, šikna; olho do —, pasturgalio skydė.
Cuada, f. sėdom pavirsti, staica atsi sėsti.
Cuba, f. kubilaitis; rėška; statinaitė.
Cubagem, f. tūrio (kūbinis) saikas.
Cubique, f. geidulys; pagėidavimas;

noras.
Cubícar, v. geisti; pagėidauti; norėti.
Cubíçavel, adj. geidžiamas; geistinas.
Cubico, adj. kūbinis; kūbiškas.
Cubíçoso, adj. geidžiamas; geidulingas.
Cubiculo, m. kambarėlis; kambarėlė, kamaraitė.
Cubo, m. kūbas; kubinis meteris; erd meteris; vandėinio malūno rato lovelis; statinė; kibiras; lošiamasis kaulielis.
Cuco, m. gegutė; kukuojamas laikrodys; gegužis (Zolė); policininkas (juo kaujama).
Cucula, f. komaža.
Cucurbita, f. dynė; distiliavimo bonke.
Cucurbiaceo, adj. pūstavidurės bonkos išvaizdos.
Cucuritar, v. gaidžiū giedoti.
Cucuruçũ, m. braziliška nuodioga gyvatė.
Cucuruta, f. viršūnė.
Cuecas, f. pl. apatinės kelnės (trumjos).
Cueiro, m. vystyklas.
Cuera, f. bano nutrintos žaizdos (braziliškas).
Cuerda, f. varna, Havanao ilgio mastas apie 20 m.
Cuguna, f. kapčuras; gaubtuvas (bažnytinų rūbų).
Cuina, f. dynės kevalas (naudojamas arbatai gerti).

(b. d.)

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske.
- 2) José Paulino vaisinėje,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaisinėje Mokoje,
- 5) Dariono krantuvėje S. Adnoj.
- 6) „Vilmaus“ krantuvėje rua Pra tes 12.
- 7) Kiriliausko krantuvėje, Vila Anastacio, pas atskirus platintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvis“ redakcijoje visomis dienomis.

Nuo Redakcijos.

1) Prašome gerb. skaitytojams, kurie dar nėra atsilysinę už iljį šių metų pusmetį kad nuo liepos 15 d. laikraščio siuntinėjima sustabdysime, to dėl prašome pasiskubinti atsilysinti.

2) Rašant Redakcijai ar Adminis tracijai lišką, visuomet pažymėti aiškiai savo varda, pavardę ir adresą. Dėl adresų neaiškumo susidaro labai daug klėbiunų, todėl kieno adrese būtu kokia nors klaida, prašome pranešti.

3) Kai kurie skaitytojai nusiskun džia, kad laikraštį gauna netvarkingai: pavėluotai, arba kartais ir visai negau na Mes nekarta darome žygių São Paulo Centraliniam pašte, bet visados buvo atsakyta, kad i kraštis žina del klaidingo adreso, arba dėl provincijos pašto įstaigų kaltės.

Gerb. skaitytojai, šiuo reikalu da rykite žygių patys, nes provincijos paš to įstaigų mes pasiekti negalime. Murus labai svarbu, kad visi ir visur laikraštį gautų tvarkingai.

Redakcija.

DANTISTAS
JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 46 sobr. São Paulo
Tel. 5-4954
Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 108000 su parcelela, arba si dabrū. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 58000. Atidaryta diena ir nakti. —

PAIEŠKOJIMAS.

Kas žino Petro Sinkausko, kilusio iš Jazonių k. Utenos valsčiaus ir apskrities, gyvenamą vietą ar adresą, arba šaip turi apie jį kokių nors žinių, prašom pranešti i „Lietuvis“ Redakciją, caixa postal 1764 São Paulo.
Braziliją jis atvyko 1930 m. Ankščiau gyveno interiore.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
įstaigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus foto grafijų srity. Specialybė padidi nime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta i namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
São Paulo.

Už apmokamus skelbi mus Redakcija neatsa ko.

Mūsų mokyklų

Gydytoju adresai:

- Dr. Gennaro Malzoni - Rua da Mooca, 497 Nr.
Dr. Ugo Rosa - Rua Mathias Ayres, 53-C Nr.
Dr. Biaggio Gravina - Praça Republica, 15 Nr.
Dr. Silverio Carpinelli - Pra ca Ramos de Azevedo, 18 Nr. (5-as aukštas.)

PASTABA. Visi gydytojai nuo 8 val. iki 9 v. priima ligonis Hospital „Humberto 1o“.

DEVĖK GRAŽIUS RŪBŪSI

Rūbat gražus tik tada, kai gražiai pasiūti.

Siuvame snlig nauj usių mady ir pigiau negu kitur. Didelis medžiagų pasirinkimas. Darbas garantuotas.

Rua Duque do Caxias 6-A
(prio Sorocabano stoties)

MEDICINOS FELČERIS.

Baigęs rusų medicinos klasinę mokyklą su 25 q m. praktika ligoninėse ir klynikose Rusijoje, Vokietijoje, Lietuvoje ir Lenkijoje, prityręs gydyme vidurinių, odos, lyties (venerinių), nervų, širdies, džiuvos, mažakraujystės ir kitų ligų. Priima Villa Zelinoje, gatvė Nr. 2, namas — 6 nuo 8 iki 1 val. p. p. kasdien Sventadieniais S. Pauly rua Anhaia, 100 nuo 3 iki 8 val. vak. y

IZIDORO GARLO

DR. S. MEITIN.

Ultravioletiniai spinduliai.
(Diplomuotas Geidelbergo ir Rio universiteto.)
Priima: vidurinių, veneros ir ner vų ligonis nuo 2 iki 6 val. vak. susikalbama lietuviškai.
RUA BARÃO ITAPETININGA
37 a salas 8 — 9. Tel. 4 0715.

SKUBIAI IR PIGIAI.

Išsinuuoja trys kambariai ir vir tuvė Villa Zelinoje. Su visais patogumais. Dėl sąlygų kreiptis pas Lietuvių Namų šeimnininkę,
Rua Bandeirantes, 92

Moteru Gydytojas DR. LORCH
Moterų ligos, operacijos, gimdymo pagalba, spindulių terapija.

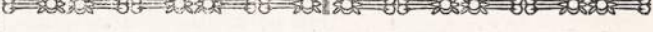
Buęs 51/2 metu asistentu moteru klynikoje Berlyno ir Frankfurtj Rentgeno institutas p/M. universitetuose ir vadovaujantiu gydytoju 2o operacinio Diatermia Ultravio skyriaus moteru klinikos ir gimdymo namu „Cecilienhaus“ Berlyne! Ietiniai spinduliai.
PRIĖMIMAS: Rua Barão de Itapetininga 18, kamb. 914 920 ryte 9 — 11,30 (išskyrus trečiadienius) vakare 3 — 5,30 kas diena.
Telefonas 4-7337, šaukiamas nakčia 7-3789.

Dr. B. K. Chipiakoff
(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)
Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316
Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidurinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. ...

Dr. Adolpho Taubkin
ADVOKATAS
(Diplomuotas S. Paulo fakultete)
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1639.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

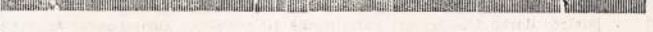
Daktaras
A. JAZARA-SNEGE
(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.
Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
Ladeira Porto Geral 12 sobr.
(kampus Boa Vista ir 25 de Março)
2 andar, salas 4 e 5 Tel. 2-5068 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

ITAQUEROJE žemė po 200 reis. uz kv. metrą!
ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI 30 MINUČIU NUO PRAÇA DA SÉ BILJETAS 300 REISU TEN IR ATGAL.
Dokumentai nuo 1835 metų.
INFORMACIJOS: „ALUGADORA PAULISTA“
Rua Libero Badaró, 50 sob. 2 and. S. Paulo.
Reikalingi agentai su praktika ir užstatu.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokių liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.
MIGUEL OCOUGNE
Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Brangus skaitytojau, pasiskubink atnaujinti prenumerata š. m. antram pusmečiui.

BRAZILIJOS NAUJIENOS

Pakvietė Kardinoį Pacelli.

I Tarptautinį Eucharistinį Kongresą, kuris įvyks šių metų spalio mėnesį iš viso pasaulio suvažiuos labai daug aukštųjų dvasiškų. Į Kongresą vyks ir Šv. Tėvo sekretorius kardinalas Pacelli. Brazilijos vyriausybė kardinalą Pacelli oficialiai pakvietė, vykstantį į Eucharistinį Kongresą aplankyti ir Braziliją.

Grįžta išstremtieji Brazilijos politikai.

Paskelbus naują Brazilijos konstituciją ir sudarius pastovią vyriausybę leista grįžti į savo tėvynę visiems ankščiau išstremtiems Brazilijos politikams, kurie buvo išstremti po 1930 ir 1932 m. revoliucijų. Dabar grįžta Brazilijon būvęs São Paulo estado prezidentas Julio Prestes, buv. Respublikos prezidentas Arthur Bernardes, Mello Viana ir kiti.

14 milijonų milroisų vieškelį ms.

Brazilijos vyriausybė šiomis dienomis paskirė 14 milijonų milroisų Kelių Departamentui. Iš keliamas skirtingų kreditų bus taikomi senieji ir tiesiniai nauji keliai.

Minės pirmojo geležinkelio sukaktuves.

Rugpjūčio 11 d. sušėna 80 metų nuo pirmojo geležinkelio Brazilijoje pradžios. Rio de Janeiro mieste šias sukaiktuves ruošiamasi paminėti labai iškilmingai. Miesto gatvėse bus demonstruojamas pirminis garvežys, vaikišioji prieš 80 metų.

Urugvajaus Prezidento vizitas Brazilijai.

Šiuo mėnesio 15 d. iš Montevideo išvyksta Urugvajaus Respublikos prezidentas Gabriel Terra su vizitu Brazilijon. Prezidentas atvyks laivu „Augustus“, lydintis savo šeimos, užsienio reikalų ministro ir ketos aukštųjų valdininkų bei šiaip žymesnių žmonių.

Rio de Janeiro prezidentą sutikti ruošiamasi labai iškilmingai.

Statys devynias radio stotis.

Brazilijos vyriausybė užsakė vienai didelei anglų firmai pastatyti Brazilijoje devynias Radio stotis, kurios jungs visus Brazilijos estatus. Trys stotys bus statomos Rio de Janeiro mieste, ir visos kitos įvairiose didesniuose miestuose, daugiausia šiaurės estaduose. Stotys bus pastatytos per dešimt mėnesių. Visi stotinius aparatai bus pagaminti Anglijoje.

Naujas II-os Karo Apygardos Viršininkas.

Naujuoju São Paulo Karo Apygardos viršininku, vieton gen. Olimpio da Silveira, paskirtas gen. Silva Junior, kuris greitai atvyks į São Paulo užimti paskirtą vietą.

Paieškojimas.

Pil. Katrė Lukoševičienė, gyv. Pėnųjų kaime, Babų valsč. Kauno apskr. nuo p. m. spalio mėn. 21 d. paieško savo vyrą Joną Lukoševičių, emigravusį Brazilijon 1929 m. Ankščiau jis gyvenė: rua Galvão Bueno Nr. 80, S. Paulo Brasil.

Visi piliečiai kurie žino Jono Lukoševičiaus gyvenamąją vietą teprašė Lietuvos Konsulatui São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 10.

Konsulatas.

Skelbimas.

Lietuvos Respublikos Konsulatas São Paulo, rua Aureliano Coutinho, 10 paieško žemiau išvardintus asmenis:

1. Juozą Stupęį,
2. Vinca Dzedulionį, Traku, apskr.
3. Mykolą Sabaliauską iš Kauno.
4. Povilą Černiauska, Titkonų kra., Vaškų v.

5. Franca Bakšaitį, Kniapedos kraš.
6. Algirdą Pilaugą.
7. Joną Lukoševičių, Babų valsč.

Visi piliečiai, kurie žino aukščiau išvardintųjų asmenų gyvenamąsias vietas, arba išvardintieji patys perskaitys šį skelbimą, teprašė jų adresu, arba patys atsilanko į Konsulatą.

Konsulatas.

Pašto dėžutė

Redakcijoje yra laišakai:

A. Čemarkienėi, A. Fokaitei, V. Girėnui (pinigai), O. Kareivienei, J. Matkonui, K. Matulii, J. Niedzielskai, P. Seniauskui, K. Telalai, D. Tarnauskui, S. Vasiliauskui, J. Vėlėkai, K. Vaičini, M. Vainauskui, L. Vaičekauskui, V. Vidžinui, J. Vaholui, J. Viečini, J. Vasiūnui, M. Žuvinkui, J. Zižinskui.

PASTABA: Laiškų ėmėjai neturintieji išsipirke pašto dėžutės — moka už laišką 200 reisų.

Administracija.

FOTO BORIS

Atlieka įvairiausius darbus fotografijų srity. Specialybė patsams, dokumentams ir kadrėtom. Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Įsitikinkite.

Lietuviams daroma nuolaida.

BORISAS KUŠLYS

Rua Libero Badarõ Nr. 24.

Pranešimas Pranešimas

Šiuo pranešama, kad ateinantį trečiadienį, rugpjūčio 15 d. 8 val. vak. įvyks „Vilties“ S-gos Bom Retiro skyriaus visuotinės narių susirinkimas. Bus svarstomi labai svarbūs klausimai. Visų narių dalyvavimas būtinas.

Valdyba.

Norintieji siųsti pinigus Lietuvos litais, gali kreiptis Lietuvos Konsulata, rua Aureliano Coutinho, 10.

Kas bus, kas nebus, bet Lietuviš neprazus!

IVAIRŪS MOTERISKI RŪBAL.

Norite turėti gerai pasiūtus rūbus šilko ar kitokios geros medžiagos? Atsilankykite į siuvyklą

Atelier Hygienopolis

MILE MARINA
Rua Marquez de Itá Nr. 56 Tel. 4-5120
São Paulo.

GREITAS SUSISIEKIMAS MASSILIA GRAZIUOJU LAIVU

SANTOS — EUROPA PER 10 DIENU

Gražiausiai įrengti apartamentai, kabinos pirmos, antros ir trečios klasės.

Kas penkiolika dienų išėina geriausi laivai: „AURIGNY“, „BELLE ISLE“, „EUBEE“, „FORMOSE“, „GROIX“, „JAMAIQUE“, „KERGELEN“ ir „LIPARI“.

Gražiausios kabinos — gerai įrengta virtuvė veitui vynas ir visi valgiai.

Praga Ramos de Azevedo 9. S. Paulo
Agencia: Avenida Rio Branco 11/13 Rio
Rua 15 de Novembro, 186. Santos

DĖMESIO! NEPAPRASTA NAUJIENA!

Rugpjūčio 11 d., šeštadienį, Villa Anastacio Dr. J. Basanavičiaus mokyklos salėje, rua Camacan, 117 „Vilties“ S-gos Centro Valdyba stato nepaprastą VIEŠĄ VAKARĄ, kuriame bus vaidinama, dar Brazilijoje nematyta komedija

„Paskolink man savo žmoną“.

Nei vienas nepraleiskite progos pamatyti, nes vėliau galėsite! Po vaidinimo šokiai, koncertai, serpenai, mešės paštas ir t. t.

GRIEŽ „VILTIES“ DŪDUŲ ORKESTRAS.

Pradžia 9 val. vak., pabaiga 4 val. ryto. Pakvietimus pasirūpinkite iš anksto „Lietuvio“ Redakcijoje, pas mok. L. Gaigalą ir pas narius. Bilietai bus parduodami vietoje.

Laivakortės | Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laiškų išėjimas į Europą
Olympier 13. 8. 34
Ruy Barbosa 27. 8. 34
Jos. Charlotte 1. 9. 34

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kamas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

[staigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame Lietuv škal
[staiga atidara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

